

РЕШЕНИЕ

№ 20786

гр. София, 27.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в
публично заседание на 05.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **12434** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „Енлайтмент“ ООД, с ЕИК:[ЕИК], подадена чрез адвокат М. С., срещу уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/823 от 02.05.2025 г. за отказ от изплащане на финансова помощ за кампания 2023 по интервенции/мерки по чл. 1 от Наредба № 4 от 30.03.2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площи и за животни, за които се изисква кандидатът да е активен земеделски стопанин, издадено от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ).

В жалбата се поддържат доводи, че оспореното уведомително писмо е издадено при неправилно приложение на материалния закон, при пълна липса на правни и фактически основания и допуснато съществено нарушение на административно производствените правила. Посочва се, че административният орган е изследвал условията по предходната редакция на разпоредбата на чл. 54 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), която не е в сила към датата на издаване на акта, и така неправилно е приложил материалният закон. Излагат се съображения, че неправилно е прието, че дружеството не отговоря на изискванията за активен земеделски стопанин, както и, че актът е постановен при пълна липса на правни и фактически основания. По тези съображения се иска отмяна на оспореното уведомително писмо. Моли се съдът да отмени оспорения административен акт и се претендира присъждане на разноски за производството.

Ответникът – изпълнителният директор на Държавен фонд „Земеделие“, чрез юрк. Ц., в откритото съдебно заседание изразява становище за неоснователност на жалбата. Поддържа, че жалбоподателят не подлежи на администриране, тъй като не отговаря на изискванията за активен

земеделски стопанин по смисъла на чл. 54 от ЗПЗП. Прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение и в условията на евентуалност прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, претендирано от пълномощника на жалбоподателя. Представят се и писмени бележки.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд – София-град, III отделение, 66-ти състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото няма спор относно факта, че жалбоподателят „Енлайтмент“ ООД е регистриран като земеделски стопанин с уникален регистрационен номер /УРН/ 753218, както и че същият е подал заявление за подпомагане с УИН: 22/200723/15951 от 17.07.2023 г. (л. 39 и сл.), с което е заявено за подпомагане за кампания 2023 г. по посочените интервенции за подпомагане, както следва: Основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ), Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост (ДП-ОПДУ), Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодови насаждения до встъпването им в плододаване (ИП-Н), Биологично растениевъдство (БР).

Към заявлението са приложени Таблица за използваните парцели, Таблица за заявени площи по интервенции, както и изискуемите приложения и декларации.

На 20.07.2023 г. е подадено заявление (л. 61) за редакция на интервенции, към което отново да приложени изискуемите таблици, приложения и декларации.

Във връзка с подаденото от жалбоподателя заявление за кампания 2023, от страна на ДФЗ са били извършени задължителни административни проверки по реда на чл. 70, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗПЗП за съответствие с изискванията на чл. 54 от ЗПЗП на информацията, предоставена от съответните държавни органи, които я събират и обработват и наличните данни в Интегрираната система за администриране и контрол. На основание чл. 52, ал. 6 от ЗПЗП е изискана и предоставена информация, както следва: от Националната агенция за приходите - за размера на приходите /общо и от селскостопанска дейност/, декларирани в годишната данъчна декларация /ГДД по чл. 92 от ЗКПО/ за най-близката данъчна година, за която има данни; от Националния статистически институт - информация, в зависимост от вида на правния субект, за кода на икономическа дейност /КИД/, основната икономическа дейност или упражняваната дейност за предходната 2022 година. Изискана е информация и за приходите от селскостопанска дейност неселскостопанска дейност за 2022 г., съгласно подадените годишни отчети за дейността /ГОД/.

След постъпването на изисканите данни изпълнителния директор на ДФЗ е издал обжалваното в настоящото съдебно производство уведомително писмо, с изх. № 02-220-2600/823 от 02.05.2025 г., което съдържа една таблица, отразяваща резултатите от извършените проверки, както следва: получени директни плащания за предходна година – 21 688,91 лв.; директните плащания за предходна година са по-малко от левовата равностойност на 5000 евро – не; размер на директни плащания за предходна година – 21 688,91 лв.; общи приходи за най-близката данъчна година – 3 092 416,58; най-близка данъчна година – 2022; постъпления от неселскостопански дейности за най-близка данъчна година – 3 092 416,58; процент на директни плащания спрямо приходи от неселскостопански дейности – 0,70; процентът на директни плащания е най-малко 5% от приходите от неселскостопанска дейност – не; процент на приходи от селскостопанска дейност спрямо общо приходи – 0.00; приходи, получени от селскостопанска дейност през най-близката данъчна година – 0; приходите от селскостопанска дейност са най-малко 1/3 от общия размер на приходите – не; код на основна дейност от НСИ – 43,22; кандидатът упражнява селскостопанска

дейност – не.

В оспореното писмо е прието, че кандидатът не отговаря на критерия за допустимост по чл. 54 от ЗПЗП, тъй като не е активен земеделски стопанин. Сочи се, че след извършени задължителни административни проверки по реда на закона и предоставената и описана по-горе в изложението информация от други държавни органи, които я събират и обработват се обосновава извод, че дружеството не отговаря на нито едно от изискванията за активен земеделски стопанин, посочени в чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗПЗП.

По делото е представена цялата преписка по издаване на оспорения административен акт, като са налични отговорите от НАП и НСИ, във връзка с извършените от тях проверки.

В съдебното производство по искане на жалбоподателя е допусната съдебно-счетоводна експертиза. В откритото съдебно заседание на 05.05.2026 г. съдът е докладвал постъпилото заключение на съдебно-счетоводната експертиза, което е изслушано и прието по делото без възражения на страните.

Оспореното уведомително писмо е получено от жалбоподателя на 29.10.2025 г.

Жалбата до съда е депозирана на 12.11.2025 г.

При така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Според изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, без да се ограничава с обсъждане на тези, посочени от жалбоподателя.

Обжалваното уведомително писмо е издадено от компетентен орган - изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, съобразно предоставените му съгласно чл. 20а, ал. 1 и ал. 2, т. 2 от ЗПЗП и § 1, т. 13 от ДР на ЗПЗП правомощия. Не е налице отменителното основание по чл. 146, т. 1 от АПК.

Уведомителното писмо е издадено в предписаната от закона писмена форма и е мотивирано с посочване на фактически и правни основания за извършения отказ от изплащане на безвъзмездна финансова помощ за кампания 2023 г. по заявените интервенции по чл. 1 от Наредба № 4 от 30.03.2023 г.

В този смисъл, съдът намира за неоснователни възраженията, съдържащи се в жалбата, че от страна на административния орган липсва посочване на фактическите и правни основания за издаване на акта. Видно от съдържанието на акта, в него са посочени в табличен вид фактите, въз основа на които административният орган е направил своите правни изводи относно липсата на предпоставки за предоставяне на помощта. Доколко тези изводи кореспондират с приложимите материалноправни разпоредби е въпрос на материалноправната законосъобразност на акта, а не относно формата. Следователно, обжалваното УП съдържа реквизитите на индивидуален административен акт, регламентирани в чл. 59 от АПК, поради което не са налице основания за неговата отмяна по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК.

При издаване на оспореният акт не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, съставляващи основание по чл. 146, т. 3 от АПК за отмяната му, като незаконосъобразен административен акт. В случая, административният орган е провел дължимата процедура, извършвайки задължителните административни проверки по реда на чл. 70, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗПЗП и изисквайки информация от съответните първични администратори на данни. Следва да се съобрази, че не всяко нарушение на административнопроизводствените правила води до унищожаване на административните

актове, а само същественото такова съгласно чл. 146, т. 3 от АПК, поради което и като установи, че липсват съществени нарушения на административнопроизводствените правила, съдът констатира липса на същото отменително основание. Съгласно трайната съдебна практика, процесуалното нарушение е съществено, ако би могло да обоснове друг фактически и правен извод при издаването на акта.

Преценката за законосъобразност на оспореното уведомително писмо по критерия по чл. 146, т. 4 от АПК - съответствие с материалния закон, сочи на основателност на оспорването.

В оспореното уведомително писмо административният орган не е посочил изрично коя редакция на нормата на чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗПЗП прилага, но е възпроизвел текстово разпоредбата, съгласно която се определят в условията на алтернативност хипотезите, на които следва да отговаря жалбоподателят, за да се приеме, че е налице активен земеделски стопанин, а именно:

1. основната дейност на юридическото лице - търговец или на едноличния търговец, съгласно Кода на икономическата му дейност, удостоверява от Националния статистически институт, за годината, предхождаща годината на кандидатстване, е упражняване на селскостопанска дейност или

2. предметът на дейност, основната икономическа дейност или упражняваната дейност на юридическото лице, което не е търговец и физическото лице, удостоверени от Националния статистически институт, за годината, предхождаща годината на кандидатстване, е упражняване на селскостопанска дейност или;

3. лицето може да докаже, че:

- доходите му от селскостопанска дейност съставляват най-малко една трета от общия приход на предприятието, или

- годишният размер на директните плащания е минимум 5 на сто от общите приходи, получени от неселскостопански дейности през най-близката данъчна година, за което са налични такива доказателства.

Именно във връзка с непосочването от органа коя редакция на нормата на чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗПЗП прилага следва да се посочи, че съгласно § 16 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗПЗП (ДВ, бр. 39 от 2024 г.) за кампания 2023 г. се прилагат условията за допустимост по „досегашния“ чл. 54. Под „досегашен“ следва да се разбира редакцията на разпоредбата, действаща преди изменението ѝ с ДВ, бр. 39 от 2024 г., а именно редакцията, в сила от 01.08.2023 г. (ДВ, бр. 66 от 2023 г.).

При внимателен прочит в случая се установява, че административният орган е компилирал изискванията на новата редакция (ДВ, бр. 39 от 2024 г.) на чл. 54, ал. 1, т. 4, б. „а“ и б. „б“ от ЗПЗП със старата редакция (ДВ, бр. 66 от 2023 г.) на чл. 54, ал. 1, т. 4 б. „в“ на ЗПЗП. По този начин изложените изисквания за подпомагане не съответстват на нито една редакция на закона (в този смисъл решение № 3638 от 31.03.2026 г. на ВАС по адм. дело № 30/2026 г.)

От значение е, че приложимата редакцията на чл. 54, ал. 1, т. 4, б. „а“ (ДВ, бр. 66 от 2023 г.) изисква основната дейност на юридическото лице – търговец, какъвто е жалбоподателя, съгласно Кода на икономическата му дейност, определен в Търговския регистър, удостоверява от Националния статистически институт, да е упражняване на селскостопанска дейност.

С приложимата редакция не се въвежда изискване цитираното обстоятелство да се отнася до конкретно определена година, предхождаща кандидатстването.

Следователно за кампания 2023 г. не е приложима изменената с ДВ, бр. 39 от 2024 г. редакция, въвеждаща допълнителния времеви критерий на която се е позовал административният орган, а преходната редакция, която не съдържа подобно ограничение.

Като е извършил преценката си въз основа на новата редакция на нормата и е проверил

единствено обстоятелствата за годината, предхождаща годината на кандидатстване, административният орган е приложил неправилен материален закон и е въвел изискване, което не е било относимо към процесната кампания. Това е довело до неправилна оценка на допустимостта на заявителя.

Допуснатото нарушение е съществено, тъй като засяга самите материалноправни предпоставки за предоставяне на подпомагането. Съдът не може да извърши самостоятелна преценка по правилната редакция на закона, тъй като това би означавало да замести административния орган при осъществяване на неговите правомощия.

Не променя този извод обстоятелството, че в хода на съдебното производство административният орган е изложил становище и е цитирал приложимата редакция на нормата. Законосъобразността на административния акт се преценява въз основа на мотивите, съдържащи се в самия акт, а липсата на ясно определяне на приложимата правна норма, както и нейното неправилно фактическо прилагане, не могат да бъдат отстранени чрез последващи волеизявления. Допускането на подобно саниране би довело до недопустимо допълване на волята на административния орган извън установения процесуален ред.

В процесния случай, целта на закона, която е подпомагане на земеделски производители, извършващи земеделска дейност, при наличието на кумулативно посочени в закона условия, не е изпълнена с оспореното уведомително писмо, в който смисъл е налице и отменителното основание по чл. 146, т. 5 от АПК.

По изложените съображения съдът приема, че оспореният административен акт е издаден при неправилно приложение на материалния закон и целта на същия, което обуславя неговата незаконосъобразност и налага отмяната му.

Във връзка с изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, уведомителното писмо следва да бъде отменено и преписката следва да бъде изпратена за ново произнасяне на административния орган по отношение на кампания 2023 г., на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, тъй като съдът няма правомощие да се произнесе по съществуващото на подпомагането и на основание чл. 174 от АПК следва да се определи 1-месечен срок за това произнасяне, считано от влизане на настоящото решение в сила.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на жалбоподателя следва да бъдат присъдени своевременно претендираните и доказани разноски в общ размер на 1348,14 евро, от които: 25.56 евро - платена държавна такса за образуване на делото; 1022,58 евро - договорен и заплатен адвокатски хонорар в размер; 300 евро – депозит за вещо лице. Предвид изложеното, ДФЗ като юридическо лице, в чиято структура е издателят на отменения акт, следва да бъде осъдено да заплати на оспорващия така направените разноски.

Съдът намира, че направеното от процесуалния представител на ответника възражение за прекомерност, макар и своевременно релевирано, е неоснователно и недоказано предвид обема на реализираната процесуална защита от страна на упълномощения от оспорващия адвокат, и от друга – бланкетно, доколкото същото не съдържа доводи по които съдът да вземе отношение - не отговаря на изискването на чл. 78, ал. 5 от ГПК.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ, чл. 173, ал. 2, чл. 174 и чл. 143, ал. 1 от АПК.

Административнопроцесуалния кодекс, Административен съд София – град, 66-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/823 от 02.05.2025 г. за отказ от изплащане на

финансова помощ за кампания 2023 по интервенции/мерки по чл. 1 от Наредба № 4 от 30.03.2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площи и за животни, за които се изисква кандидатът да е активен земеделски стопанин, издадено от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ и

ИЗПРАЩА преписката на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ за ново произнасяне по подаденото от „Енлайтмент“ ООД, с ЕИК:[ЕИК], заявление за подпомагане за кампания 2023, съобразно дадените указания по тълкуване и прилагане на закона.

ОПРЕДЕЛЯ на основание чл. 174 от АПК 1-месечен срок за издаване на административния акт.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на „Енлайтмент“ ООД, с ЕИК:[ЕИК], разноски по делото в общ размер на 1348,14 евро (хиляда триста четиридесет и осем евро и четиринадесет евроцента).

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: